

DOĞU KARADENİZ'DEKİ DENİZ SALYANGOZU (*RAPANA THOMASIANA*, GROSS, 1861) STOKLARININ TESPİTİ

Proje Lideri: Doç Dr. Ertuğ DÜZGÜNEŞ¹

Araştırmacılar: Prof. Dr. Sumru ÜNSAL¹, Muzaffer FEYZİOĞLU¹, Temel ŞAHİN²

¹ Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sürmene Deniz Bilimleri Fakültesi

² Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Trabzon Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü

Bu çalışma; Doğu Karadeniz'deki deniz salyangozu (*Rapana thomasiana* Gross,1861) stoklarının belirlenmesi, büyüme ve gelişmelerinin saptanması, yerel olarak üreme mevsimlerinin bilinmesi ve bunlara göre avcılığın düzenlenmesinde daha gerçekçi kararların alınmasına imkan tanınması amacıyla yapılmıştır.

Proje, Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu ve Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Proje Uygulama ve Geliştirme Genel Müdürlüğünce desteklenmiştir. Bu çalışma, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sürmene Deniz Bilimleri Fakültesi tarafından Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Trabzon Su Ürünleri Araştırma Enstitüsü ile işbirliği yapılarak 1991-1992 yıllarında yürütülmüştür. Deniz çalışmaları Enstitünün araştırma gemisi (SÜRAT-1) ile yapılmış, örnekler her iki kuruluşun laboratuvarlarında çalışılmış ve veriler fakültede değerlendirilmiştir.

Araştırma sahası içindeki stok miktarı, taranan alan ve alan yoğunluğu yöntemlerine göre hesaplanmıştır. Çalışmalar, Trabzon ili sınırları içerisindeki altı istasyonda (Sürmene,

Araklı, Yomra, Havaalanı, Ormanokulu ve Salacık) 5-30 m derinlikteki kıyı sularında direç çekimi yapılarak yürütülmüştür. Her istasyonda geminin en düşük hızı olan saatte 2-3 mil hızla (yaklaşık 0.8 deniz mili mesafesinde) 20 dakikalık standart direç çekimleri yapılarak birim alandaki (km²) salyangoz miktarı hesaplanmıştır.

Çalışmalar neticesinde ortalama boy 62.15 mm, genişlik 45.44 mm ve ağırlık 47.22 g olarak tespit edilmiştir. Populasyon miktarı 3500 ton olarak tahmin edilmiş olup bunun yaklaşık % 70'i Havaalanı, Sürmene ve Yomra kıyılarında bulunmaktadır. Yaşama alanı daha çok 8-15 m derinliklerdir. Boy ve ağırlık arasında $W=0.0004696 L^{2.7716}$ şeklinde bir ilişki vardır. En iyi büyüme Ormanokulu, Havaalanı, Araklı ve Yomra'dan avlanan salyangozlarda gözlenmiştir. Üreme daha çok Temmuz ve Ağustos aylarında gerçekleşmektedir. Ortalama kabuk oranı %62.27, ve net et verimi %17.21'dir. Eti, yaklaşık olarak %70 su, %16 protein, %2 ham yağ ve %2 ham kül içermektedir.

